

Finansutskottets betänkande 2019/20:FiU36

Finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret och vissa betaltjänstfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag om att vissa uppgifter som finansiella företag lämnar till Riksgäldskontoret vid tillämpning av lagen om insättningsgaranti och lagen om resolution i stället ska lämnas till Finansinspektionen. Förslaget innebär att det i Finansinspektionens uppdrag bör ingå att, mot avgift, på Riksgäldskontorets vägnar bearbeta och rapportera uppgifter som ska lämnas till Riksgäldskontoret. Det föreslås även att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att vissa uppgifter ska lämnas till Finansinspektionen i stället för Riksgäldskontoret och att det ska gälla sekretess i Finansinspektionens nya uppdragsverksamhet.

I propositionen föreslås också vissa ändringar i lagen om betaltjänster.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2020.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:78 Finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret och vissa betaltjänstfrågor.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden.....	6
Finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret och vissa betaltjänstfrågor	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret och vissa betaltjänstfrågor

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
 2. lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar,
 3. lag om ändring i offentlighets och sekretesslagen (2009:400),
 4. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
 5. lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:78 punkterna 1–5.

Stockholm den 18 mars 2020

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M), Eva Lindh (S), Saila Quicklund (M), Ann-Christine From Utterstedt (SD), Larry Söder (KD), Jörgen Hellman (S), Jessica Wetterling (V) och Fredrik Stenberg (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:78 Finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret och vissa betaltjänstfrågor.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Bakgrund

Finansinspektionens nya uppdragsverksamhet

Ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet är delat mellan i huvudsak tre myndigheter: Riksbanken, Riksgäldskontoret och Finansinspektionen. Riksbanken har ansvaret för penningpolitiken och Riksgäldskontoret är – utöver garantimyndighet och resolutionsmyndighet – stödmyndighet vid tillämpning av det unionsrättsliga regelverket om krishantering. I de egenskaperna kan Riksbanken och Riksgäldskontoret – var och en för sig – lämna ekonomiskt stöd till finansiella företag i kris. I egenskap av tillsynsmyndighet över de finansiella företagen har Finansinspektionen – vid sidan av Riksgäldskontoret – flera uppgifter vid tillämpning av de unionsrättsliga regelverken om insättningsgaranti och krishantering. Till det kommer att det ställs stora krav på kapital i finansiella företag i dessa regelverk. Finansinspektionen fastställer kraven på eget och lånat kapital vid tillämpning av det unionsrättsliga regelverket om kapitaltäckning medan Riksgäldskontoret fastställer kraven på lånat kapital vid tillämpning av det unionsrättsliga regelverket om krishantering.

Myndighetsstrukturen på finansmarknadsområdet ställer således stora krav på att Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret samarbetar och utbyter information med varandra i tillräcklig utsträckning. Det kommer också till uttryck i lagstiftningen på finansmarknadsområdet, som innebär att centralbanker samt garanti-, resolutions-, stöd- och tillsynsmyndigheter ska samarbeta och utbyta information med varandra. Finansiella kriser förutsätter att myndigheterna på finansmarknadsområdet har förmåga att samarbeta och utbyta information med varandra. Ett utökad administrativt samarbete mellan myndigheterna kan stärka förmågan att samverka i en finansiell kris.

Företag som omfattas av lagen om insättningsgaranti och lagen om resolution – framför allt kreditinstitut – ska enligt lagarna lämna vissa uppgifter till Riksgäldskontoret. Det är uppgifter om olika slag av affärs- och driftförhållanden, bl.a. uppgifter om tillgångar, skulder och eget kapital,

garanterade insättningar, riskexponering samt in- och utlåning. Det kan dessutom antas att resolutionsmyndigheten i framtiden ska rapportera vissa av dessa uppgifter till Europeiska bankmyndigheten. Riksgäldskontoret har inte något systemstöd för bearbetning och rapportering av dessa uppgifter, och uppgifterna hanteras därför manuellt. Detta medför en ökad administrativ belastning och större operativa risker för myndigheten jämfört med en teknisk hantering. Uppgifterna som de berörda företagen lämnar till Riksgäldskontoret enligt lagen om insättningsgaranti och lagen om resolution motsvarar i viss utsträckning de uppgifter som företagen lämnar till Finansinspektionen enligt det unionsrättsliga regelverket om kapitaltäckning. Hos Finansinspektionen – som har ett systemstöd för bearbetning och rapportering av uppgifter till Europeiska bankmyndigheten – är uppgifterna föremål för teknisk hantering. Det medför en minskad administrativ belastning för myndigheten jämfört med manuell hantering. För att minska en del av den administrativa bördan för de finansiella företagen bör, enligt regeringen, de nu aktuella uppgifterna lämnas till Finansinspektionen i stället för Riksgäldskontoret.

Avgifter enligt betaltjänstlagen

I betaltjänstlagen finns bestämmelser om undantag från lagens tillämpningsområde för vissa tjänster. Undantagen innebär bl.a. att lagen inte gäller tjänster som baseras på betalningsinstrument som enbart kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk av leverantörer, hos en leverantör i dennes affärsställe eller i fråga om ett mycket begränsat varu- eller tjänsteutbud. Lagen gäller inte heller betalningstransaktioner som genomförs via en leverantör av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster vilka fungerar som mellanhänder, om betalningstransaktionerna faktureras på leverantörens faktura och avser inköp av digitalt innehåll och röstbaserade tjänster eller genomförs från eller via elektronisk utrustning för välgörenhetsändamål eller för inköp av biljetter, om värdet på de enskilda betalningstransaktionerna inte överstiger ett belopp motsvarande 50 euro och betalningstransaktionernas sammanlagda värde för en abonnent inte överstiger ett belopp motsvarande 300 euro per månad.

Den som tillhandahåller sådana tjänster som baseras på betalningsinstrument som enbart kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk av leverantörer, hos en leverantör i dennes affärsställe eller i fråga om ett mycket begränsat varu- eller tjänsteutbud ska anmäla detta till Finansinspektionen om det sammanlagda värdet av de betalningstransaktioner som genomförts under de senaste tolv månaderna överstiger ett belopp motsvarande 1 miljon euro.

Utskottets överväganden

Finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret och vissa betaltjänstfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag. Förslagen medför ändringar i ett flertal lagar på finansmarknadsområdet och i offentlighets- och sekretesslagen.

Propositionen

Finansinspektionens nya uppdragsverksamhet

Vid en finansiell kris måste myndigheterna på finansmarknadsområdet ha förmåga att samarbeta och utbyta information med varandra. Ett utökat administrativt samarbete mellan myndigheterna kan enligt regeringen stärka förmågan att samverka i en finansiell kris. Finansinspektionen bör därför, på Riksgäldskontorets vägnar, bearbeta och rapportera uppgifter som ska lämnas till myndigheten enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen om insättningsgaranti eller förordningen om resolution. Finansinspektionen bör få ta ut avgifter för att finansiera denna verksamhet, besluta om avgifternas storlek och disponera inkomsterna i verksamheten. Avgifterna bör täcka myndighetens kostnader för den verksamheten. Finansinspektionen bör inte vara skyldig att samråda med Ekonomistyrningsverket om avgifterna.

Uppgiftslämnandet

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt lagen om insättningsgaranti eller lagen om resolution ska lämnas till Riksgäldskontoret i stället ska lämnas till Finansinspektionen.

Sekretess

Sekretess ska gälla i Finansinspektionens verksamhet med att bearbeta och rapportera uppgifter på garantimyndighetens och resolutionsmyndighetens vägnar, för uppgift om affärs- eller driftsförhållanden hos den som är skyldig att lämna uppgifter enligt lagen om insättningsgaranti eller lagen om resolution, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs, och för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den uppgiftsskyldige.

För uppgift i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst 20 år. Sekretess ska inte hindra att en uppgift lämnas till garantimyndigheten enligt lagen om insättningsgaranti, resolutionsmyndigheten enligt lagen om resolution, eller Europeiska bankmyndigheten.

Avgifter för ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt betaltjänstlagen

Finansinspektionen tar i dag ut avgifter för ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt betaltjänstlagen från betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Avgifterna regleras i förordningen om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. De föreskrifterna i förordningen har meddelats med stöd av ett bemyndigande i betaltjänstlagen. Det kommer genom regeringens förslag att bli aktuellt för Finansinspektionen att ta ut avgifter för prövning av ärendeslag som rör andra företag än betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Det bör därför enligt regeringen införas en bestämmelse i betaltjänstlagen om att Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar, anmälningar och underrättelser. Finansinspektionen ska därför få ta ut avgifter för prövning av ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt betaltjänstlagen. Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska få ta ut avgifter även av andra företag än betaltjänstinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Vidare föreslås att den nuvarande bestämmelsen i betaltjänstlagen om avgifter till Finansinspektionen ska ändras så att den bara gäller årliga avgifter. Regeringen ska få meddela föreskrifter om de avgifter som Finansinspektionen får ta ut enligt betaltjänstlagen.

Upplyningsbestämmelse och följdändring

I betaltjänstlagen ska det införas en upplysningsbestämmelse om att det finns ytterligare bestämmelser om informationskrav för tillhandahållare av valutaväxlingstjänster i EU:s förordning om gränsöverskridande betalningar. En följdändring i lagen om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar ska göras med anledning av att en artikel i EU:s förordning om gränsöverskridande betalningar har upphävts.

Ikraftträdande

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2020.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:78 Finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret och vissa betaltjänstfrågor:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets och sekretesslagen (2009:400).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571)
om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs att 17 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §¹

Har ersättningsrätt inträtt enligt 8 §, ska institutet eller konkursförvaltaren lämna de uppgifter till garantimyndigheten som den behöver för att betala ut ersättning till insättarna, samt även i övrigt lämna myndigheten det biträde som den behöver för utbetalning av ersättning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana uppgifter som avses i 16 § och första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. sådana uppgifter som avses i 16 § och första stycket, och

2. att vissa uppgifter som enligt 16 § ska lämnas till garantimyndigheten i stället ska lämnas till Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.

¹ Senaste lydelse 2011:829.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 ska, utom när det gäller artiklarna 6–8, tillämpas även på Sveriges valuta.

1 §¹

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 ska, utom när det gäller artiklarna 6 och 7, tillämpas även på Sveriges valuta.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.

¹ Senaste lydelse 2018:1789.

3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas två nya paragrafer, 31 kap. 5 a och 5 b §§, och närmast före 31 kap. 5 a och 5 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

Finansinspektionens uppdragsverksamhet

Uppdragsverksamheten

5 a §

Sekretess gäller i Finansinspektionens verksamhet med att bearbeta och rapportera uppgifter på garantimyndighetens och resolutionsmyndighetens vägnar

1. för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som är skyldig att lämna uppgifter enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller lagen (2015:1016) om resolution, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs, och

2. för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den uppgiftsskyldige.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretessbrytande bestämmelse

5 b §

Sekretessen enligt 5 a § hindrar inte att en uppgift lämnas till

1. garantimyndigheten enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,

2. resolutionsmyndigheten enligt lagen (2015:1016) om resolution, eller

3. Europeiska bankmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster dels att 8 kap. 7 och 27 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 20 a §, och närmast före 4 kap. 20 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Ytterligare bestämmelser om informationskrav i vissa fall

20 a §

Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001.

8 kap.

7 §¹

Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska med avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt denna lag.

¹ Senaste lydelse 2014:493.

27 §²

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen enligt 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och

2. sådana avgifter som avses i 7 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen enligt 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt 7 §.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.

² Senaste lydelse 2018:175.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

Härigenom föreskrivs att 29 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 kap.

1 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka kvalificerade skulder som är medräkningsbara vid beräkningen av om minimikravet på nedskrivningsbara skulder enligt 4 kap. 1 § är uppfyllt,

2. vilka kriterier som ska ligga till grund för ett beslut om storleken på minimikravet på nedskrivningsbara skulder enligt 4 kap. 3 §,

3. vilken information om nedskrivningsbara skulder ett företag ska lämna till Riksgäldskontoret och när den ska lämnas,

4. undantag enligt 5 kap. 3 § från skyldigheten i 5 kap. 2 § om att ta in vissa villkor i avtalen för sina skulder,

5. vilka företag som ska upprätta register som avses i 5 kap. 5 §, vad registren ska innehålla och när företagen ska ge in register för olika typer av avtal,

6. vad en omstruktureringsplan enligt 21 kap. 5 § ska innehålla,

7. hur storleken på de skulder som är hänförliga till derivat enligt 21 kap. 17 § ska beräknas,

8. metoden för riskjustering av resolutionsavgift enligt 27 kap. 13 § tredje stycket,

9. vilka uppgifter en avgiftsskyldig ska lämna till Riksgäldskontoret enligt 27 kap. 20 §, *och*

10. vilka upplysningar ett institut eller något annat koncernföretag ska lämna till Riksgäldskontoret för dess verksamhet enligt denna lag.

9. vilka uppgifter en avgiftsskyldig ska lämna till Riksgäldskontoret enligt 27 kap. 20 §,

10. vilka upplysningar ett institut eller något annat koncernföretag ska lämna till Riksgäldskontoret för dess verksamhet enligt denna lag, *och*

11. att vissa uppgifter som enligt 27 kap. 20 § och 28 kap. 1 § ska lämnas till Riksgäldskontoret i stället ska lämnas till Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.

¹ Senaste lydelse 2017:1310.